

Lovforslag nr. L 36. Fremsat den 23. oktober 1997 af erhvervsministeren (Bjørn Westh fg.)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om erhvervsfremme

(Etablering og drift af innovationsmiljøer mv.)

§ 1

I lov om erhvervsfremme, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 25. april 1996, som ændret ved § 12 i lov nr. 1202 af 27. december 1996, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 9 indsættes:

»§ 9 a. Erhvervsministeren kan godkende en række innovationsmiljøer med henblik på at fremme samspillet mellem det offentlige videnssystem, nye innovative virksomheder, etablerede virksomheder og kapitalkilder.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan inden for en bevilling, der fastsættes på de årlige finanslove, helt eller delvist finansiere etableringen og driften af godkendte innovationsmiljøer.

Stk. 3. Et innovationsmiljø skal for at blive godkendt råde over faciliteter, kompetencer og kvalifikationer, der kan fremme nye innovative virksomheder med henblik på at udvikle og kommercialisere nye service- og produktideer. For at et innovationsmiljø kan godkendes, skal stifterne opfylde følgende krav

- 1) stifterne skal have evne til og erfaring med at fremme udvikling af nye service- og produktideer samt start af nye virksomheder gennem rådgivning og formidling af uddannelse, viden og kapital,
- 2) stifterne skal råde over fysiske og administrative faciliteter i tilknytning til et vidensmiljø,
- 3) stifterne skal have samarbejdsaftaler med relevante højere læreanstalter, forskningsinstitutioner, uddannelsesinstitutioner eller lignende samt kapitalkilder og etablerede virksomheder,
- 4) stifternes egen virksomhed skal over en fler-

årig periode have udvist et tilfredsstillende resultat af den ordinære drift, ligesom virksomheden skal have en soliditet og en egenkapital, der står i rimeligt forhold til virksomhedens forretningsgrundlag, og

- 5) stifterne må ikke have ubetalt forfalden gæld til det offentlige, der overstiger 50.000 kr.

Stk. 4. Et innovationsmiljø skal være et aktieselskab, hvis hovedformål er at beskæftige sig med aktiviteter, som knytter sig til udvikling af nye service- og produktideer frem mod en kommerciel udnyttelse.

Stk. 5. Erhvervsministeren kan i særlige tilfælde godkende innovationsmiljøer, der ikke er oprettet som aktieselskaber.

Stk. 6. Et godkendt innovationsmiljø skal meddele erhvervsministeren ændringer i forhold, der ligger til grund for godkendelsen og medfinansieringen af innovationsmiljøet.

Stk. 7. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler for etableringen og videreførelsen af godkendte innovationsmiljøer.

§ 9 b. Innovationsmiljøerne kan inden for en ramme, der fastsættes på de årlige finanslove, tildele forprojektkapital til personer og virksomheder, der har service- og produktideer med nyhedsværdi og kommercielt perspektiv.

Stk. 2. Innovationsmiljøernes afgørelser kan ikke indbringes for en administrativ myndighed.

Stk. 3. Forvaltningsloven finder anvendelse på den virksomhed, der udøves af godkendte innovationsmiljøer i forbindelse med afgørelser om tildeling af forprojektkapital.

Stk. 4. Innovationsmiljøet er ansvarligt for, at forprojektkapitalen og anden offentlig medfi-

nansiering anvendes i overensstemmelse med reglerne, jf. stk. 5.

Stk. 5. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler vedrørende anvendelsen af den statslige forprojektkapital og innovationsmiljøernes sagsbehandling.

§ 9 c. Erhvervsministeren kan af innovationsmiljøerne kræve meddelt alle oplysninger, som er nødvendige for tilsynet med innovationsmiljøernes virksomhed i henhold til §§ 9 a og 9 b.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan tilbagekalde godkendelsen af et innovationsmiljø, hvis de forudsætninger, der lå til grund for godkendelsen af innovationsmiljøet, ikke længere er til stede, eller i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af reglerne om anvendelse af de offentlige midler eller sagsbehandling.

Stk. 3. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler for tilsynet med innovationsmiljøerne.«

2. Efter § 13 b indsættes:

»§ 13 c. Erhvervsministeren fastsætter regler for administration, regnskab og revision samt kontrol og tilsyn med de foranstaltninger, hvortil der ydes midler efter denne lovs § 3 og §§ 9 a-b, og hvorledes foranstaltningerne administreres.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan fra personer og virksomheder, der ydes midler til efter denne lovs §§ 3 og 9 a-b, kræve alle oplysninger og regnskaber, som skønnes nødvendige for administrationen m.v. som nævnt i stk. 1. Regnskaber omfatter årsregnskaber med eventuelle koncernregnskaber og årsberetninger, periode- og delregnskaber samt relevant regnskabsmateriale, herunder bogføringsmateriale, ledelsens protokoller og lignende materiale, revisors protokoller og beretninger m.v., samt andet materiale og oplysninger, som skønnes af betydning for udførelsen af kontrol og tilsyn.

Stk. 3. Erhvervsministeren kan efter aftale med finansministeren bemyndige Hypotekbanken til at træffe afgørelser efter nærmere fastsatte regler i forbindelse med administrationen af ydelse af midler efter denne lovs §§ 3 og 9 a-b.«

3. § 14, stk. 1, affattes således:

»Med mindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der i forbindelse med en ansøgning

- 1) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger,
- 2) fortier oplysninger af betydning for en sags afgørelse eller
- 3) undlader at give oplysninger mv. efter § 13 c, stk. 2.«

4. § 14, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

5. § 16, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Henlægger erhvervsministeren sine beføjelser efter §§ 9 a-9 c samt §§10-12 til Erhvervsfremme Styrelsen, kan ministeren fastsætte regler om klageadgangen, herunder at afgørelser ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.«

§ 2

Erhvervsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund

Med tiltrædelsen af aktstykke nr. 236 af 21. maj 1997 har Folketingets Finansudvalg afsat midler til en række initiativer, der styrker rammebetingelserne for nye og mindre virksomheder. Initiativerne er led i den fornyelse af erhvervspolitikken for nye og mindre virksomheder, der blev indledt med nedsættelsen af Iværksætterudvalget i 1995 og regeringens »handlingsplan for en ny iværksætterpolitik« fra foråret 1996.

Blandt de nye initiativer, som er beskrevet i Erhvervsministeriets publikation »Bedre vilkår for nye virksomheder«, er initiativet »medfinansiering af innovationsmiljøer«.

Hensigten med dette initiativ er at etablere en række innovationsmiljøer i tilknytning til højere læreanstalter og lignende vidensinstitutioner, som kan fremme samspillet mellem det offentlige videnssystem og erhvervslivet, og bistå innovative iværksættere, nye virksomheder, forskere og studerende (i det følgende kaldet entreprenører) i udviklingen af nye ideer, opfindelser og forskningsresultater frem mod kommerciel udnyttelse.

Initiativet skal ses i lyset af, at globaliseringen og den teknologiske udvikling i de kommende år vil vende op og ned på kendte produktions- og konkurrencevilkår. Produkternes levetid bliver kortere, og stadig flere lande kan fremstille højteknologiske produkter billigt. Danmarks position i den globaliserede økonomi vil bl.a. afhænge af, at danske virksomheder er konkurrencedygtige på de vidensintensive områder. Det er derfor nødvendigt med flere virksomheder, som baserer sig på en kommerciel udnyttelse af nye service- og produktideer og ekspertise fra det offentlige videnssystem. Succesfulde innovationer kræver samtidig viden om de teknologiske og markedsmæssige muligheder. Denne kombination af viden kan findes i samspillet mellem det offentlige videnssystem og erhvervslivet. I dette grænseområde er det muligt at opnå en synergi mellem forskningskompetencer og markedsorienterede innovationer

med nye virksomheder, øget vækst og beskæftigelse til følge.

Der har de senere år været en voksende kontakt mellem de højere læreanstalter og virksomhederne. Bl.a. i tilknytning til forskerparkerne, hvor forskningsbaserede virksomheder kan etablere sig i fysisk tilknytning til forskningsmiljøerne. Folketinget har med aktstykke nr. 236 besluttet at bygge videre på disse erfaringer, styrke dette samspil yderligere og at forbedre entreprenørernes finansieringsmuligheder. Dette sker for at fremme tilgangen af nye innovative virksomheder og for at udnytte det offentlige viden bedre i erhvervsmæssig øjemed.

2. Lovforslagets indhold

Med lov om erhvervsfremme blev der i 1990 indført en overordnet ramme for erhvervsfremmeordninger. Formålet med erhvervsfremmeloven er at styrke erhvervsudviklingen og den internationale konkurrenceevne, herunder at fremme udvikling og udnyttelse af teknologisk, ledelsesmæssig og markedsmæssig viden og at fremme forsknings- og udviklingsindsatsen i virksomhederne.

Til opfyldelse af lovens formål kan statslige erhvervsfremmende aktiviteter finde sted bl.a. ved medfinansiering af særligt risikofyldte udviklingsprojekter, og ved initiativer til fremme af tilgangen af nye virksomheder. Medfinansiering af innovationsmiljøer falder derfor inden for rammerne af erhvervsfremmeloven og kræver således ikke særskilt lovgivning.

Innovationsmiljøernes aktiviteter adskiller sig dog fra andre erhvervsfremmeordninger, hvor administrationen og sagsbehandlingen almindeligvis er placeret centralt i Erhvervsfremme Styrelsen. I dette tilfælde er det af flere årsager nødvendigt at placere en stor del af sagsbehandlingen vedrørende tildeling af statslig forprojektkapital decentralt i innovationsmiljøerne.

Innovationsmiljøerne skal hjælpe med at gennemføre innovationsprojekter, der er kendetegnet ved at være sårbare i overgangen fra idé til commercialisering. Sårbarheden skyldes, at innovationsprojekter

typisk kræver relativt store investeringer i de indledende faser, hvor der er megen usikkerhed om, at udviklingsarbejdet kan lykkes. Udviklingsprocessen fra idé til færdigt produkt er kompleks og meget kompetencekrævende. Oftest kræves meget specialiseret viden. Mange innovationsprojekter startes af enkeltpersoner, som har ringe eller ingen erfaring med at omsætte nye ideer til kommerciel virksomhed. De har behov for fagligt medspil gennem hele innovationsprocessen i et ubrudt forløb - fra den tidlige idebearbejdning og frem til den egentlige virksomheds-etablering.

Innovationsmiljøerne skal understøtte sådanne entreprenører ved at kombinere rådgivning, sparing og tilbud om uddannelsesforløb med forprojektkapital til undersøgelse og dokumentation af perspektiverne i innovationsprojektet. Forprojektkapitalen kan fx have form af et innovationsstipendium eller medfinansiering af udgifterne til bearbejdning af ideen. For at fungere effektivt skal der være sammenhæng mellem innovationsmiljøernes rådgivnings- og finansieringsindsats. Tildelingen af forprojektmidler skal således kunne afstemmes løbende i forhold til de konkrete behov, det enkelte projekt eller den enkelte projekthaver står med på et givent tidspunkt. Innovationsmiljøerne vil i kraft af deres tætte brugerkontakt have indsigt i de aspekter, der kendetegner de enkelte innovationsprojekter. Ikke mindst vil innovationsmiljøerne råde over de teknologiske og markedsmæssige kvalifikationer, der er nødvendige for en faglig og forretningsmæssig vurdering af projekterne.

For at skabe denne sammenhæng i indsatsen og for at muliggøre en hurtig og kompetent projektvurdering med et minimum af administration, skal afgørelserne om medfinansiering af innovationsprojekter placeres decentralt i innovationsmiljøerne.

Erhvervsfremmeloven bygger på et system for bevilling og administration, hvor der er nedsat et bevillingsudvalg, som efter lovens § 9 har til opgave at træffe afgørelse i alle sager vedrørende ansøgninger om medfinansiering til virksomheder, enkeltpersoner mv. Bevillingsudvalget kan henlægge visse afgørelser til Erhvervsfremme Styrelsen, men ikke til eksterne aktører.

Der vil derfor med dette lovforslag blive tilføjet enkelte særbestemmelser til erhvervsfremmeloven vedrørende innovationsmiljøer. Disse bestemmelser beskriver, hvilke krav der stilles ved etablering af et innovationsmiljø (§ 9 a), hvilke krav der gælder for innovationsmiljøernes virksomhed, herunder at innovationsmiljøerne kan træffe afgørelser om tildeling af forprojektkapital (§ 9 b), samt hvilket tilsyn der føres med innovationsmiljøerne (§ 9 c).

Forslaget om en ny § 13c har ikke direkte tilknytning til lovgivningen om etablering af innovationsmiljøer. Bestemmelsen er begrundet i en henstilling fra Rigsrevisionen om, at der udarbejdes revisionsinstrukser for de tilskudsområder mv., som administreres af Erhvervsministeriet, således at der kan føres den fornødne kontrol og tilsyn med de projekter, der ydes tilskud mv. til. Da sådanne revisionsinstrukser forudsætter hjemmel i lov, foreslås det at indføje den hjemmel i loven.

Endvidere foreslås straffebestemmelserne (§ 14) revideret i overensstemmelse med de nugældende bestemmelser i Straffeloven om juridiske personers strafansvar.

Erhvervsfremmelovens afsluttende bestemmelser vedr. strafansvar (§ 14) og henlæggelse af beføjelser til Erhvervsfremme Styrelsen (§ 16, stk. 4) justeres i overensstemmelse med de nye bestemmelser.

3. Høring

Forslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring hos Akademikernes Centralorganisation (AC), Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber (ATV), Amdrårdsforeningen, Arbejdsløshedskassen for Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE), Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CO-Industri, Danmarks Forskningsråd, Dansk Iværksætterforening, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser (DaFFO), Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Entreprenørforeningen, Erhvervsudviklingsrådet, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk (FIH), Finansrådet, Foreningen af Danske Forskerparker, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Frederiksberg Kommune, Handelskammeret, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen, Institutrådet, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, LO, Rektorkollegiet, Rådet for Teknologisk Service, SiD, TIC Danmark, Unibanks Opfinderfond, Udviklings-selskaberne, Arbejdsministeriet, Finansministeriet, Forskningsministeriet, Fødevarerministeriet, Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Rigsrevisionen, Skatteministeriet, Undervisningsministeriet, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Konkurrencestyrelsen og Patentdirektoratet.

4. Provenumæssige, administrative, miljømæssige og erhvervsøkonomiske konsekvenser samt forholdet til EU-retten

Provenumæssige konsekvenser

Der blev ved aktstykke nr. 236 af 21. maj 1997 afsat 20 mill. kr. i 1997 til etablering af innovationsmiljøer. På finanslovene i perioden 1998-2000 søges afsat 100

mill. kr. årligt til initiativet. Lovforslaget skønnes ikke at have yderligere direkte provenumæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser

Initiativet tænkes administreret af Erhvervsfremme Styrelsen. Den løbende administration, tilsyn samt udvikling af ordningen skønnes at medføre et årligt ressourceforbrug i Erhvervsfremme Styrelsen på ca. 2 AC-årsværk og ½ HK-årsværk svarende til en lønsum på ca. 0,8 mill. kr. Herudover er der i et vist omfang brug for ekstern bistand til advokat, revisor, evaluering mv. Omkostningerne til administration mv. samt ekstern bistand afholdes over den bevilling, der er afsat på finansloven til initiativet.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget bidrager til at forbedre vilkårene for udvikling af perspektivrige nye service- og produktideer. Hermed fremmes tilgangen af nye vidensbaserede virksomheder, ligesom der skabes bedre grundlag for erhvervmæssig nyttiggørelse af de erfaringer og den ekspertise, der findes på offentlige vidensinstitutioner. De nye og mindre virksomheder står for størstedelen af jobskabelsen i Danmark. Disse virksomheder udfylder niches, som de etablerede virksomheder ikke ønsker at varetage selvstændigt, og de indgår i et vigtigt samspil med det øvrige erhvervsliv - ikke blot som underleverandører, men også som fornyere. En forbedring af vilkårene for disse virksomheder vil således smitte af på det samlede erhvervsliv.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have nogen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Som led i udviklingen af nye service- og produktideer kan innovationsmiljøerne tildele forprojektkapital til enkeltpersoner og nye virksomheder, der har produkt- eller serviceideer med nyhedsværdi og kommercielt perspektiv. Ordningen rejser derfor spørgsmål i forhold til EF-traktatens støtteregele. Initiativet vil imidlertid blive administreret i overensstemmelse med den såkaldte »de minimis-regel«, hvorfor anmeldelse af ordningen til EU-Kommissionen ikke er nødvendig. De minimis-reglen indebærer i øjeblikket, at en støttemodtager over en periode på tre år maksimalt kan modtage 100.000 ECU i støtte fra ordninger omfattet af de minimis-reglen. Støttemodtageren skal oplyse innovationsmiljøet om støtte modtaget fra andre ordninger omfattet af de minimis-reglen, således at innovationsmiljøet kan foreta-

ge eventuel modregning i det tildelte støttebeløb. Innovationsmiljøerne udpeges efter et offentligt EU-udbud, hvor alle potentielt interesserede parter har mulighed for at byde på opgaven. Tildeling af rettigheder til efter loven at drive innovationsmiljøer vil derfor ikke rejse spørgsmål i forhold til EF-traktatens statsstøtteregele og vil ikke skulle notificeres til EU-kommissionen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

§ 9 a giver erhvervsministeren adgang til at godkende og inden for en bevilling, der afsættes på de årlige finanslove, medfinansiere en række godkendte innovationsmiljøer, som har til opgave at fremme samspillet mellem det offentlige videnssystem, nye innovative virksomheder, etablerede virksomheder og kapitalkilder.

Innovationsmiljøerne udpeges efter en offentlig udbudsforretning, som giver bredde og variation mellem innovationsmiljøerne, og som sikrer, at aftalerne indgås med de aktører, der ud fra en samlet vurdering af pris og kvalitet kan give det for staten økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Der kan ydes medfinansiering til dækning af diverse omkostninger i forbindelse med etablering af innovationsmiljøet, ligesom der kan ydes medfinansiering til dækning af administrationsomkostninger samt omkostninger med tilknytning til innovationsmiljøets formål. Ved medfinansiering af innovationsmiljøet kan de midler anvendes, der er opregnet i hovedlovens § 3, det gælder fx tilskud, kapitalindskud og lån. Omfanget af medfinansieringen vil afhænge af de årlige bevillinger på Finansloven.

Innovationsmiljøets aktiviteter falder inden for følgende områder:

- *Idéafprøvning og virksomhedsetablering*; herunder idébearbejdning og udvikling af forretningskoncept, identifikation af kompetencebehov og tilførsel af kompetence, undersøgelse af markedsmæssige forhold, undersøgelse af teknologiske, organisatoriske og finansielle forhold mv.
- *Videnformidling*; herunder opsøgning af forskningsresultater med henblik på erhvervmæssig nyttiggørelse, nyhedsundersøgelse, vurdering af projekters markedsmæssige potentiale, patentering, assistance ved indgåelse af licensformidlingsaftaler mv.
- *Rådgivning og undervisning*; herunder oprettelse eller formidling af kursusforløb og kompetenceopbygningsforløb, samt aktiv involvering af studerende i konkrete virksomhedsprojekter mv. Så-

fremt der oprettes egentlige kurser, skal disse godkendes af Erhvervsministeren.

- *Kapitalformidling*; herunder formidling af kontakt til og etablering af samarbejde med private investorer, herunder udviklingselskaber, VækstFonden mv.

For at komme i betragtning som ansøger skal stifterne af et innovationsmiljø dokumentere, at de opfylder en række krav, jf. § 9 a, stk. 3. Formålet med disse krav er at sikre, at de nødvendige kvalifikationer, faciliteter og kompetencer er til stede i de enkelte innovationsmiljøer:

Ad nr. 1

Bestemmelsen skal medvirke til at sikre, at innovationsmiljøet kan identificere de konkrete kompetence- og kapitalbehov i innovationsprojekter og medvirke til at dække disse behov.

Ad nr. 2

Bestemmelsen skal medvirke til at sikre, at innovationsmiljøet kan tilbyde en fysisk ramme for opbygning af netværk og udveksling af informationer mellem nye og etablerede virksomheder, forskere og øvrige personer med tilknytning til vidensmiljøerne. Med fysiske og administrative faciliteter tænkes fx på kontorlokaler, laboratorier, reception, telefonbetjening mv.

Ad nr. 3

Bestemmelsen skal medvirke til at sikre, at innovationsmiljøet kan opspore forskningsresultater med henblik på erhvervsmæssig nyttiggørelse samt inddrage forskningskompetencer mv. i gennemførelsen af innovationsprojekter.

Ad nr. 4

Bestemmelsen skal medvirke til at sikre, at innovationsmiljøerne ikke belastes under deres etablering af eventuelle økonomiske problemer blandt miljøets stiftere og væsentlige samarbejdspartnere.

Ad nr. 5

Bestemmelsen skal medvirke til at sikre, at forvaltningen af offentlige midler ikke lægges i hænderne på personer eller virksomheder, som har ubetalt forfalden gæld til det offentlige, der overstiger 50.000 kr.

Et innovationsmiljø skal som udgangspunkt etableres som et aktieselskab, hvis hovedformål er at drive virksomhed, som knytter sig til udvikling af nye service- og produktideer frem mod kommerciel udnyttelse. Der indgås aftale med Erhvervsministeriet, som nærmere beskriver aktiviteterne. Innovations-

miljøets økonomiske aktiviteter skal holdes adskilt fra øvrige aktiviteter, som deltagerne i innovationsmiljøet ellers er involveret i. Aktieselskabsformen foretrækkes, fordi det er en velreguleret virksomhedsform, der indeholder de klareste regler vedrørende ansvar, hæftelse, offentlig indsigt, regnskab, beskatning, erstatningsansvar mv. Samtidig giver aktieselskabsformen med den begrænsede hæftelse mulighed for, at offentlige institutioner, kommuner og amtskommuner kan deltage i et innovationsmiljø, jf. lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber mv. (Lovbekendtgørelse nr. 680 af 28. juni 1996, § 3, stk. 8).

§ 9 a, stk. 5 åbner mulighed for, at erhvervsministeren i særlige tilfælde kan godkende innovationsmiljøer, der ikke etableres som aktieselskaber. Det kan fx være i en situation, hvor de centrale stiftere er læreanstalter, forskningsinstitutioner, teknologiske serviceinstitutioner, skoler el. lignende, som kan dokumentere, at de er udelukket fra at stifte et aktieselskab. Der skal i sådanne tilfælde aflægges særskilt regnskab og beretning for den pågældende aktivitet efter årsregnskabsloven, ligesom der skal udpeges en ansvarlig ledelse, der indestår for, at den offentlige medfinansiering er anvendt til de aftalte formål. På den måde vil det pågældende innovationsmiljø være omfattet af krav om ansvar og hæftelse, der kan sidestilles med andre innovationsmiljøer.

Innovationsmiljøet skal meddele erhvervsministeren ændringer i forhold, der ligger til grund for vurderingen af innovationsmiljøets virksomhed (§ 9 a, stk. 6). Godkendelsen af et innovationsmiljø sker ud fra en vurdering af stifternes forudsætninger for at drive et innovationsmiljø, jf. § 9 a, stk. 3. Ændres disse forudsætninger væsentligt, fx ved at en af de centrale deltagere træder ud af innovationsmiljøet, må aftalen derfor tages op på ny.

Erhvervsministeren fastsætter efter § 9 a, stk. 7 nærmere regler for etableringen og videreførelsen af innovationsmiljøerne. Med videreførelsen tænkes på de situationer, hvor et innovationsmiljø efter en periodes udløb får fornyet sin aftale med Erhvervsministeriet om drift af innovationsmiljøet.

De enkelte innovationsmiljøer har efter individuel aftale og inden for rammerne af de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, fuldmagt til at anvise udbetaling af statslig forprojektkapital fra en særskilt oprettet konto. Denne forprojektkapital kan anvendes som led i arbejdet med at bearbejde nye service- og produktideer efter nærmere retningslinier, som fastsættes af erhvervsministeren (jf. § 9 b, stk. 1). De pågældende innovationsprojekter skal have nyhedsværdi og kommercielt sigte, ligesom innovationsmil-

jærne skal udvise risikovillighed og uvildighed i deres valg af projekter.

Forprojektkapitalen kan fx have form af innovationsstipendium eller produktudviklingsstøtte. Innovationsstipendiet vil være en form for innovationsorlov, der kan tilbydes som kompensation for manglende indkomst i en periode, hvor entreprenøren har behov for at fordybe sig i sit projekt. Produktudviklingsstøtte kan være medfinansiering af udgifter i forbindelse med idé- og produktudvikling af perspektivrige innovationsprojekter. Følgende finansieringsinstrumenter kan tages i anvendelse ved medfinansiering af entreprenører: tilskud, kapitalindskud med tilknyttede købs- og salgsretter, lån, udviklingskontrakter og projektgaranti.

Forvaltningsloven finder anvendelse på den virksomhed, der udøves af godkendte innovationsmiljøer i forbindelse med afgørelser om tildeling af statslige midler (§ 9 b stk. 3). Dette indebærer bl.a., at innovationsmiljøets afgørelser skal begrundes, at parter har ret til aktindsigt mv. Der lægges samtidig vægt på, at innovationsmiljøet iagttager Forvaltningslovens regler om habilitet, således at innovationsmiljøets afgørelser ikke påvirkes af uvedkommende hensyn. Der stilles af konkurrencemæssige årsager store krav om diskretion vedrørende innovationsprojekterne. Innovationsmiljøer, der er oprettet som aktieselskaber, er ikke omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen.

Det fremgår af § 9 b, stk. 1. og 2, at innovationsmiljøets afgørelser ikke kan påklages til en administrativ myndighed.

Innovationsmiljøerne befinder sig i en konkurrencesituation, hvor den enkelte entreprenør selv vælger, hvilket innovationsmiljø han/hun vil rette henvendelse til. En entreprenør, der er blevet afvist af ét innovationsmiljø, har således mulighed for at henvende sig til et andet innovationsmiljø.

Innovationsmiljøet, dvs. selskabet som sådant, er ansvarligt overfor erhvervsministeren for, at forprojektmidlerne samt anden offentlig medfinansiering anvendes i overensstemmelse med de fastsatte retningslinier, jf. § 9 b, stk. 4.

Erhvervsministeren fastsætter nærmere vilkår for innovationsmiljøets virke, herunder bestemmelser vedrørende tilsyn med og indseende i innovationsmiljøets forhold (§ 9 c). Tilsynet med innovationsmiljøerne tænkes primært at foregå ved, at innovationsmiljøerne periodisk indberetter en række oplysninger om deres virksomhed til Erhvervsministeriet. Det kan fx være oplysninger om, hvor meget forprojektkapital der er anvendt, hvor mange projekter der er gennemført, hvor mange virksomheder der er etableret mv. Endvidere tænkes innovationsmiljøerne un-

derlagt mål og resultatstyring. Der åbnes hermed mulighed for at foretage reguleringer af aftalen inden for dennes løbetid. Erhvervsministeren kan på ethvert tidspunkt afkræve innovationsmiljøet enhver oplysning, som er nødvendig for udøvelse af tilsyn med innovationsmiljøet. Ligeledes har innovationsmiljøet pligt til at deltage i evalueringer, som iværksættes på foranledning af erhvervsministeren.

Erhvervsministeren kan nedsætte et fagligt udvalg, der kan rådgive erhvervsministeren om udviklingen af innovationsmiljøerne. Udvalget kan sammensættes, så også internationale erfaringer bliver inddraget i analyserne af, hvordan innovationsmiljøerne udvikler sig.

Til nr. 2

Det foreslås, at erhvervsministeren fastsætter nærmere regler for administration, regnskab og revision samt kontrol og tilsyn med de projekter, projektindhavere mv., som der ydes midler til efter denne lovs § 3 og §§ 9 a-b. § 3 omfatter medfinansiering mv. til aktiviteter inden for lovens formål som helhed. §§ 9 a-b omfatter medfinansiering af en række innovationsmiljøer mv.

Reglerne vil bl.a. omfatte bestemmelser om udfærdigelse af ansøgning, afgivelse af tilsagn, tilbageholdelse og udbetaling af tilskud mv. samt om tilbagebetaling af tilskud og rettigheder til resultater. Der vil blive fastsat nærmere regler for revision og evaluering, herunder om afgivelse af og indsamling af oplysninger om projekter mv. samt om projekt- og situationsrapporter.

Endvidere foreslås bestemmelser om gennemførelse af kontrol og tilsyn med henblik på opfølgning af de statslige midlers anvendelse. Kontrol og tilsyn kan blandt andet blive gennemført ved hjælp af statsautoriserede eller registrerede revisorer.

På tilsvarende måde foreslås det, at erhvervsministeren eller den, som ministeren bemyndiger dertil, kan kræve oplysninger som defineret i rigsrevisorlovens § 6, stk. 2. og bogføringsbekendtgørelsens § 2. Reglerne vil bl.a. omfatte bestemmelser om stikprøvevis tilsyn hos virksomheder, gennemgang af regnskabsførelse og kontrol med tilstedeværelsen af udstyr. I medfør af § 28 i forvaltningsloven og § 21 i lov om offentlige myndigheders registre kan erhvervsministeren til brug for kontrollen indhente de fornødne oplysninger hos skatte- og afgiftsmyndigheder eller andre offentlige myndigheder.

Såvel innovationsmiljøerne som endelig tilskudsmodtager anses for at være omfattet af Lovbekendtgørelse nr. 3 af 7. januar 1997 om revisionen af statens regnskaber mv., og derfor kan Rigsrevisor direk-

te eller gennem erhvervsministeren kræve regnskaber mv. forelagt til gennemgang.

Det foreslås endvidere, at erhvervsministeren efter aftale med finansministeren kan bemyndige Hypotekbanken til at træffe afgørelser efter nærmere fastsatte regler om bl.a. eftergivelse, henstand og ændrede forhold i aftalegrundlaget i forbindelse med bl.a. afvikling af lån og garantier, samt afvikling af tilskud med tilbagebetalingspligt. Herudover vil administrationen af nødlidende fordringer blive overdraget til Hypotekbanken.

Til nr. 3

Der foretages en tilføjelse til de gældende straffebestemmelser, så det er muligt at sanktionere overtrædelse af den nye bestemmelse i § 13 c, stk. 2 om oplysning mv.

Til nr. 4 og 3

Det foreslås, at straffebestemmelserne i loven revideres i overensstemmelse med de nugældende regler i Straffeloven om juridiske personers strafansvar.

Til nr. 5

Der foretages en tilføjelse til den gældende be-

stemmelse, således at erhvervsministerens mulighed for at henlægge beføjelser til Erhvervsfremme Styrelsen og fastsætte nærmere regler om klageadgangen også gælder for de beføjelser, han har efter §§ 9 a-9 c.

Til § 2

Ministeren beslutter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Til § 3

Erhvervsfremmelovens bestemmelser om metrologi og akkreditering er sat i kraft på Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger, jf. anordning nr. 692 af 10. august 1992 om ikrafttræden på Grønland af lov om erhvervsfremme.

For Færøernes vedkommende er hele Erhvervsfremmeloven sat i kraft ved anordning nr. 720 af 5. september 1995 om ikrafttræden på Færøerne af lov om erhvervsfremme med de særlige færøske forhold tilsiger.

Der vil således være mulighed for at sætte nærværende ændringer i kraft på Færøerne med de nævnte afvigelser.

Skriftlig fremsættelse (23. oktober 1997)

Erhvervsministeren (Bjørn Westh, fg.):

Hermed tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsfremme. (Etablering og drift af innovationsmiljøer m.v.).

(Lovforslag nr. L 36).

Lovforslaget er en opfølgning på initiativet medfinansiering af innovationsmiljøer, der er en del af iværksætterpakken fra maj 1997, jf. aktstykke nr. 236 af 21. maj 1997.

Med aktstykket er der i 1997 afsat 20 mio. kr. til gennem et udbud at etablere en række innovationsmiljøer. Udbuddet er igangsat og afsluttes inden årets udgang. På finanslovsforslaget for 1998 er der afsat 100 mio. kr. årligt i perioden 1998-2000 til innovationsmiljøernes aktiviteter.

Baggrunden for initiativet er, at den globale konkurrence og arbejdsdeling er under stærk forandring. Nye produkter forældes hurtigere end tidligere, og stadig flere lande kan fremstille højteknologiske produkter billigt. For at styrke vores position i den globale økonomi skal vi bl.a. kunne konkurrere på de vidensintensive områder. Regeringens mål er, at der opstår flere virksomheder med unikke kompetencer, der kan blive spydspidser og skabe grundlag for velstand og velfærd i Danmark.

Innovationsmiljøerne vil blive oprettet i tilknytning til højere læreanstalter, forskningscentre, forskerparker og lignende. De skal styrke samspillet mellem det offentlige videnssystem og erhvervslivet, og hjælpe innovative iværksættere, forskere og nye virksomheder med at udvikle nye ideer frem mod erhvervs-mæssig produktion.

Innovationsmiljøerne skal blive centre for innovation, hvor innovative iværksættere, forskere og investorer kan mødes og udveksle erfaringer, opbygge netværk og etablere nye sam-

arbejder. Her skal være lokaler, administrativ service, laboratorier mv., og iværksættere og forskere skal kunne udvikle og afprøve, om konkrete projektideer er salgbare samt få rådgivning og sparring.

Innovationsmiljøerne vil råde over statslig forprojektkapital, som kan bruges til at vurdere nye service- og produktideer. Forprojektkapitalen kan fx have form af produktudviklingsstøtte eller innovationsstipendier til innovative iværksætterne. Der kan anvendes forskellige finansieringsinstrumenter, herunder tilskud med tilbagebetaling, lån og kapitalindskud. Samtidig bliver det muligt at genanvende midler, der vender tilbage fra projekter, der er meget succesfulde.

For at skabe sammenhæng i indsatsen, og for at muliggøre en hurtig og kompetent projektvurdering med et minimum af administration, vil der med lovforslaget blive givet adgang til, at afgørelserne om medfinansiering af innovationsprojekter kan placeres i innovationsmiljøerne.

Forprojektkapitalen kan således afstemmes i forhold til de behov, den enkelte iværksætter har. Innovationsmiljøerne vil have indsigt i de enkelte projekter, og de vil samtidig have de teknologiske og markedsmæssige kvalifikationer, der er nødvendige for at vurdere projekternes faglige og forretningsmæssige substans.

Lovforslaget tilføjer desuden enkelte særbeholdninger til erhvervsfremmeloven, der beskriver, hvilke krav et innovationsmiljø skal opfylde for at blive godkendt, hvilke krav der gælder for innovationsmiljøernes virksomhed samt hvilket tilsyn, der føres med innovationsmiljøer.

Hertil kommer tilføjelse af en bestemmelse, der ikke direkte har sammenhæng med etablering af innovationsmiljøer, men som er begrundet i en henstilling fra Rigsrevisionen om, at der udarbejdes revisionsinstrukser for de til-

skudsområder, som administreres af Erhvervsministeriet. Endvidere foreslås straffebestemmelserne revideret i overensstemmelse med de nugældende regler for kontrol og tilsyn.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.